

Celkem 5,1 mld. Kč na řešení katastrof: cíle nastaveny bez znalosti potřeb, kvůli váhání MV policie nepořídila potřebnou techniku

22.5.2023 - | Nejvyšší kontrolní úřad

NKÚ kontroloval, jak Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), Ministerstvo vnitra (MV) a devět vybraných příjemců podpory nakládali v letech 2018 až 2022 s penězi Evropské unie a státního rozpočtu určenými na zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof. Z „Integrovaného regionálního operačního programu“ (IROP) bylo čerpáno od roku 2015 do roku 2022 celkem 5,1 mld. Kč. Podle zjištění kontrolorů nastavilo MMR cíle podpory bez znalosti potřeb základních složek integrovaného záchranného systému (IZS) - tj. Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, jednotek sboru dobrovolných hasičů a zdravotnické záchranné služby. Způsob sledování cílů pak MMR nastavilo tak, že nevyhodnotí skutečný přínos vynaložených peněžních prostředků k zabezpečení základních potřeb složek IZS. Kontroloři dále zjistili, že MV nevymezilo aktuální potřeby Policie ČR včas, takže ta nakonec potřebnou techniku nepořídila.

Peněžní prostředky byly čerpány v rámci tří výzev IROP zaměřených na oblasti IZS: pořízení techniky, modernizaci vzdělávacích a výcvikových středisek a na stavební úpravy stanic pro posílení jejich odolnosti v podmínkách mimořádné události. Podpořeno bylo celkem 293 projektů především Hasičského záchranného sboru ČR.

Kontroloři odhalili, že MV nevymezilo včas aktuální potřeby Policie ČR, takže ta nakonec potřebnou techniku nepořídila. Po aktualizaci potřeb a předložení žádostí o podporu už byly alokované peněžní prostředky na pořízení techniky vyčerpány dalšími složkami IZS. Policie ČR přitom podala 10 žádostí o podporu v celkové výši cca 170 mil. Kč, např. na pořízení techniky pro termovizní vidění, vozidel do náročných terénů, mikrobuseů pro převoz osob nebo technického zázemí pro psy. Z přehledu projektů a množství čerpaných peněz na zajištění techniky pro IZS vyplývá, že zatímco hasičský záchranný sbor realizoval 171 projektů za 1 658 mil. Kč, na straně Policie ČR je vykázáno nulové čerpání. Zdravotnická záchranná služba uskutečnila dva projekty v celkové hodnotě 101 mil. Kč. Na nevyužití peněžních prostředků EU ze strany MV i v jiných oblastech podpory (kybernetická bezpečnost) upozornil přitom NKÚ např. již v roce 2019 v rámci kontrolní akce č. 19/26¹.

Z kontroly NKÚ dále vyplynulo, že MMR nastavilo cíle podpory bez znalosti potřeb základních složek IZS. Např. stanovilo cíl modernizovat 86 objektů na základě dokumentů, které neobsahovaly veškeré potřeby složek IZS, jako byly např. objekty jednotek sborů dobrovolných hasičů určených k posílení jejich odolnosti. Podle kontrolorů tak způsob rozdělení a následné čerpání peněžních prostředků nemůže naplnit jeden z cílů podpory, a to cíl dosáhnout u základních složek IZS „plné připravenosti v exponovaných územích“.

Dalším ze zjištění je fakt, že MMR nastavilo způsob sledování cílů a dopadů podpory tak, že nevyhodnotí skutečný přínos vynaložených peněžních prostředků. Např. u metodiky výpočtu naplnění indikátoru „připravenost složek IZS“ je osoba, jež absolvuje výcvik, započtena tolikrát, kolikrát výcvik absolvovala. Tato metodika sice informuje o počtu (i duplicitním) absolvování výuky a výcviku, nikoli však o tom, v jaké míře tyto aktivity přispívají ke zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof. Nesprávné nastavení potvrzuje i skutečnost, že MMR naplnilo tento indikátor téměř z 200 % již dva roky před koncem programového období. Na nedostatky v oblasti nastavení cílů a na jejich obtížné vyhodnocování poukázal NKÚ opakovaně i v dalších již ukončených

kontrolních akcích².

Při kontrole devíti příjemců (12 projektů) NKÚ zjistil, že příjemci vesměs čerpali peněžní prostředky účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Podpořené aktivity u vybraných příjemců obecně přispívaly k dosažení vyšší ochrany života, zdraví osob, majetku a hospodářských aktivit ve vazbě na nová rizika a změny klimatu.

Odbor komunikace

Nejvyšší kontrolní úřad

1] Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 19/26 – Budování kybernetické bezpečnosti České republiky; kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 6/2020 Věstníku NKÚ.

2] Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 22/04 – Peněžní prostředky Integrovaného operačního programu určené na podporu infrastruktury regionální zdravotní péče; kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2023 Věstníku NKÚ.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/celkem-5-1-mld--kc-na-reseni-katastrof:-cile-nastave-ny-bez-znalosti-potreb--kvuli-vahani-mv-police-neporidila-potrebnou-techniku-id13189>